

BULLETYN

250

18.03.1995 r.

SOLIDARNOŚĆ

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

UCHWAŁY VIII WALNEGO ZEBRANIA DELEGATÓW REGIONU ZIEMIA RADOMSKA

Nr 1/95

VIII WZDR Ziemia Radomska zobowiązuje Zarząd Regionu do likwidacji obecnych terenowych komisji koordynacyjnych i utworzenia w ich miejsce, zgodnie z par.8 pkt 1.6 Statutu, „Delegatur Zarządu Regionu” w terenie.

Zarząd Regionu określi strukturę i sposób powoływania, kompetencje i zasady finansowania Delegatur.

Nr 2/95

VIII WZDR Ziemia Radomska zobowiązuje Zarząd Regionu do reaktywowania związkowego Biura Pracy przy Zarządzie Regionu, którego działalność powinna obejmować:

- ścisłą ewidencję członków NSZZ „S” pozostających bez pracy, - wyszukiwanie nowych miejsc pracy, - przyuczanie i przekwalifikowanie zawodowe, - poradnictwo zawodowe w zakresie ustawy o zatrudnieniu i bezrobociu.

Nr 3/95

VIII WZDR Ziemia Radomska zobowiązuje Zarząd Regionu do utworzenia Działu Szkoleń przy ZR z jedną osobą na etacie.

Nr 4/95

VIII WZDR Ziemia Radomska zobowiązuje Zarząd Regionu, aby fundusze celowe Zarządu Regionu (np. „siedziba”, strajkowy) nie były przeznaczane na bieżącą działalność Związku i zostały umieszczone na koncie bankowym jako lokaty terminowe do czasu ich właściwego wykorzystania. Regionalną Komisję Rewizyjną zobowiązuje do bieżącego nadzoru funduszy celowych.

VIII Walne Zebranie Delegatów Regionu Ziemia Radomska - cz.II

W pierwszym dniu VIII Zjazdu delegaci ustalili, że pełny skład Zarządu Regionu będzie liczył 25 osób. W poprzedniej kadencji liczba członków Zarządu była o trzy osoby mniejsza, a w praktyce - po dwu rezygnacjach - Zarząd liczył 20 osób. Los zrzucił, że liczebność członków Zarządu pozostanie niezmienna.

Komisja mandatowo-wyborcza zarejestrowała 43 kandydatury. Po prezentacji kandydatów, według ściśle określonych regulaminem zasad, rozpoczęły się emocje wyborcze. W pierwszej turze do Zarządu weszło 18 osób: Andrzej Belina, Adam Bocheński, Zbigniew Dziubasik, Ewa Gołosz, Andrzej Gut, Krzysztof Kaczkowski, Kazimierz Kowalski, Artur Kubiś, Barbara Matias, Józef Monkosa, Kazimierz Owczarek, Andrzej Piszczyk, Jadwiga Poźniak, Marek Siedlecki, Jan Skowroński, Kazimierz Staszewski, Arnold Tomczyk, Katarzyna Węglicka. Druga tura nie przyniosła rozstrzygnięć. W trzeciej przeszedł jedynie Jan Janus. Jeszcze odbyły się kolejne dwie tury, ale te również nie przyniosły rozstrzygnięć. Na mocy zapisu ordynacji wyborczej: „jeżeli po wyczerpaniu ustalonej liczby tur głosowań, nie zostaną wybrani kandydaci zgodnie z warunkami określonymi w par.118 - nieobsadzone mandaty członków zarządu regionu pozostawia się nieobsadzone”, Zarząd Regionu Ziemia Radomska będzie pracował w 19-osobowym składzie, plus przewodniczący.

Czas pomiędzy poszczególnymi turami wyborczymi wypełniła dyskusja wokół projektów uchwał, zgłoszonych do Komisji Uchwał i Wniosków. Większość projektów dotyczyła rozwiązań wewnątrzwiązkowych i zawiera zalecenia dla Zarządu Regionu. Najważniejsze z nich, to zobowiązanie władz regionalnych do powołania Związkowego Biura Pracy i Działu Szkoleń. Obydwie wiążą się z dodatkowymi wydatkami dla Zarządu Regionu, z nowymi etatami. Stąd w dyskusji starły się dwie argumentacje: jedna wskazująca na potrzebę i wagę nowych rozwiązań, druga wynikająca z obaw, czy uda się udźwignąć ciężar dodatkowych kosztów.

Bezdiskusyjnie poparto postulaty Sekcji Krajowej Przemysłu Zbrojeniowego oraz apel senatora Romaszewskiego o przeprowadzeniu w Związku prawyborów prezydenckich.

W ramach porządkowania struktur związkowych, zdecydowano, że dotychczasowe terenowe komisje koordynacyjne zostaną zastąpione Delegaturami Zarządu Regionu, a więc strukturami, które są przewidziane Statutem Związku. Będą więc pełnoprawnymi przedstawicielstwami władz regionalnych na swoich terenach.

Mimo, że do Regionalnej Komisji Wyborczej startowało 8 kandydatów, na siedem miejsc, wybory również przeciągnęły się w czasie. Skład Komisji wypełniono w czterech turach.

Siedmiu delegatów na KZD, spośród 12 kandydatów, wybrano w trzech turach.

Obrady WZDR w drugim dniu trwały 13 godzin. Delegaci do końca okazali się zdyscyplinowani. Kworum nie zabrakło. Władze zostały wybrane.

Anna Rajchert

Nr 5/95

VIII WZDR Ziemia Radomska zobowiązuje Zarząd Regionu do utworzenia w II półroczu 1995r. funduszu celowego w wysokości min. 20 mln zł (po denominacji 2000 zł) do dyspozycji redaktora naczelnego Biuletynu w celu stworzenia podstaw do profesjonalnego funkcjonowania prasy związkowej w Regionie.

Nr 6/95

VIII WZDR Ziemia Radomska zobowiązuje Zarząd Regionu do wystąpienia z propozycją zawarcia porozumień między NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska a Prezydentem Radomia i między NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska a Wojewodą Radomskim, dotyczących reguł postępowania przy rozwiązywaniu sporów między administracją samorządową i administracją państwową na szczeblu wojewódzkim a NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska.

Nr 7/95

VIII WZDR Ziemia Radomska zobowiązuje Zarząd Regionu do podjęcia natychmiastowych działań, mających na celu zbadanie zasięgu nierespektowania przez władze samorządowe naszego województwa warunków konsultacji ze związkami zawodowymi uchwał rad gmin, w sprawie nowych stawek czynszowych, zgodnie z artykułem 19 ust.2 ustawy o związkach zawodowych.

Brak konsultacji wymienionych uchwał powoduje pozbawienie związku zawodowego możliwości wyrażenia swojej opinii w sprawach najbardziej istotnych, dotyczących poziomu życia obywateli.

VIII WZDR wyraża ostry sprzeciw wobec postawy Wojewody Radomskiego, akceptującej rażące naruszenie uprawnień związku zawodowego w tym zakresie.

Nr 8/95

VIII WZDR zobowiązuje delegatów na VII Krajowy Zjazd do zobligowania władz krajowych Związku do stanowczego przeciwstawienia się proponowanej przez władze rządowe zasadzie uzależnienia waloryzacji rent i emerytur od wzrostu cen, co w konsekwencji doprowadziłoby do skrajnej nędzy tę wielką grupę społeczeństwa.

Nr 9/95

VIII WZDR Ziemia Radomska zobowiązuje delegatów na VII Krajowy Zjazd do złożenia wniosku na VII KZD o zmniejszenie składek członkowskich odprowadzanych do Zarządu Regionu do wysokości 30%, w tym 5% na fundusz strajkowy.

Nr 10/95

VIII WZDR zobowiązuje ZR do wystąpienia za pośrednictwem władz krajowych Związku do ministra pra-

cy i polityki socjalnej i do Komisji Trójstronnej o wyrażenie o 6 miesięcy okresu pobierania zasiłków dla bezrobotnych w rejonach szczególnie zagrożonych bezrobociem strukturalnym.

Nr 11/95

VIII WZDR zobowiązuje ZR do wystąpienia za pośrednictwem władz krajowych Związku do Sejmu o wstrzymanie i korektę prac ustawodawczych zmierzających do dalszego pogorszenia sytuacji prawnej pracowników, mających znaleźć odzwierciedlenie w projekcie nowelizacji kodeksu pracy i ustawy o związkach zawodowych.

Nr 12/95

VIII WZDR Ziemia Radomska ustala liczbę członków Prezydium Zarządu Regionu w ilości 7 osób.

Nr 13/95

VIII WZDR Ziemia Radomska zobowiązuje komitety zakładowe do informowania Związkowego Biura Pracy o każdorazowym zwolnieniu członka Związku z zakładu, w którym działa Komisja.

Nr 14/95

Delegaci zebrani na VIII WZDR Ziemia Radomska upoważniają ZR do przeprowadzenia wyborów uzupełniających delegatów na WZDR w trakcie trwania kadencji i uaktualniania liczby delegatów przed każdym WZDR.

Nr 15/95

Delegaci VIII WZDR Ziemia Radomska udzielili pełnego poparcia Radzie Sekcji Krajowej Przemysłu i Zbrojeniowego NSZZ „Solidarność” w proteście przeciwko lekceważeniu przez Rząd postulatów Sekcji.

***

STANOWISKO

VIII WZDR Ziemia Radomska popiera propozycję senatora Zbigniewa Romaszewskiego dotyczącą przeprowadzenia referendum związkowego w sprawie praw przywilejów prezydenckich.

Podziękowanie

10 marca w sali konferencyjnej Zakładu Telekomunikacji odbyło się uroczyste spotkanie emerytkami. Z okazji minionego Dnia Kobiet, panie otrzymały wspaniałe prezenty.

W imieniu wszystkich koleżanek oraz własnym składowi Dyrekcji serdeczne podziękowania wraz z życzeniami zdrowia i wszelkiej pomyślności.

Barbara Kochanowska

była przewodnicząca Komisji Zakładowej NSZZ

* Z REGIONU * Z REGIONU * Z REGIONU *

Pierwsze branżowe walne zebrania delegatów

W ubiegłym tygodniu odbyły pierwsze branżowe walne zebrania delegatów. Przed informacją o tych zebraniach, pozwolę sobie przypomnieć kilka zapisów statutowych, mówiących o strukturach branżowych, wszak wydaje się - po obserwacjach kilku ostatnich miesięcy - że nowa kadencja 92-95 będzie charakteryzować się większą niż dotychczas aktywnością branż.

Przez struktury branżowe Związku należy rozumieć sekcje regionalne i sekretariaty regionalne oraz sekcje krajowe i sekretariaty krajowe. W skład sekretariatu zazwyczaj wchodzi kilka sekcji.

Władzami branżowej sekcji regionalnej są: walne zebrania delegatów, rada sekcji regionalnej, komisja rewizyjna sekcji. Analogicznie wygląda to w przypadku struktury branżowej szczebla krajowego.

Zrzeszanie się komisji zakładowych w strukturach branżowych odbywa się na zasadzie dobrowolności. Podjęcie decyzji o przystąpieniu do danej sekcji leży w kompetencjach walnego zebrania członków bądź wybranych przez nich delegatów.

W ubiegłym tygodniu odbyły się trzy branżowe walne zebrania delegatów w Regionie: **pracowników ochrony zdrowia, metalowców, emerytów i rencistów**. Na dwóch dokonano wyboru branżowych władz regionalnych na nową kadencję. Nie udało się to emerytom i rencistom. Ze względu na niedopełnienie procedury wyborczej delegatów, zgodnej z obowiązującą ordynacją, przez część organizacji zakładowych emerytów i rencistów, musi dojść do zwołania kolejnego zebrania.

Przewodniczącym Rady Regionalnego Sekretariatu Ochrony Zdrowia został Przemysław Sasin z Komisji Zakładowej „S” przy Woj. Zespole Opieki Psychiatrycznej w Krychnowicach.

Pozostałymi członkami Rady Sekretariatu są: Jan Sekuła (I wiceprzewodniczący), Witold Barwicki (II wiceprzewodniczący), Krystyna Michalska (sekretarz), Teresa Jaworska (skarbnik), Anna Regus, Jolanta Grunwald, Maria Karsznia, Bożena Kopeć i Jadwiga Waldek.

Przewodniczącym Rady Regionalnej Sekcji Metalowców został wybrany ponownie Michał Wasik z radomskiego „Polmetalu”. - Redakcja nie posiadała w chwili zamykania numeru informacji o pełnym składzie Rady. Uzupełnimy ją w następnym Biuletynie.

Manifestacja „Zbrojeniówki”

Ponad dwuosobowe przedstawicielstwo dwóch

zakładów zbrojeniowych naszego województwa: „Pro-nitu” i „Łuczniaka” uczestniczyło w piątkowej manifestacji w Warszawie. Związkowcy zrzeszeni w Sekcji Krajowej Przemysłu Zbrojeniowego i Lotniczego domagali się od Rządu „poważnych negocjacji” i realizacji postulatów pracowników tej branży. (Komunikat z narady w MPIH publikujemy osobno).

Posiedzenie Zespołu KK NSZZ „S” w Pionkach

Jak zostanie wykorzystany „status rejonu zagrożonego bezrobociem strukturalnym”?

W czwartek, 16 marca, w Pionkach obradował Zespół Komisji Krajowej NSZZ „S” d/s Walki z Bezrobociem. Zespołowi przewodził członek Prezydium KK Janek Smagowicz.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się: prof. Lech Stolarczyk, poseł RP Cezary Miżejewski, z-ca dyr. d/s rynku pracy w Woj. Urzędzie Pracy Marcin Wasil, burmistrz miasta Pionki Henryk Jakubowski, przedstawiciel Urzędu Miasta w Szydłowcu Jarosław Kobierski, przedstawiciel Urzędu Gminy w Pionkach Marian Broniszewski, szefowie Rejonowych Urzędów Pracy: w Pionkach - Zdzisław Szczepaniak i w Szydłowcu - Zdzisław Mazur i p. Krystyna Wójcik z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach.

Z dniem 1 stycznia br. Pionki i Szydłowiec otrzymały status gminy zagrożonej bezrobociem strukturalnym. Dla rejonów objętych działaniem Urzędów Pracy w Szydłowcu i Pionkach taka decyzja oznacza przekazanie dodatkowych środków finansowych z budżetu państwa na walkę z bezrobociem. - Celem pionkowskiego forum miała być odpowiedź na pytanie, zadane na początku spotkania przez przewodniczącego Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska Zdzisława Maszkiewicz: „Czy zostanie wykorzystany status rejonu zagrożonego bezrobociem strukturalnym?”

- O tym czy cel został osiągnięty i o wystąpieniach uczestników spotkania, szczegółowo, napiszę w następnym numerze Biuletynu.

Anna Rajchert

Zapraszamy !

W dniu 26 marca 95r. o godz. 11.30 w kościele św. Zygmunta w Siennie odbędzie się poświęcenie sztandaru NSZZ RI „Solidarność” gminy Sienna. Serdecznie zapraszamy na tę uroczystość sympatyków i ludzi dobrej woli. Mamy nadzieję, że pod tym sztandarem z wizerunkiem Matki Boskiej Siewnej z napisem " Chleba naszego powszedniego daj nam ... dojdziemy do sprawiedliwej, zasobnej i silnej Polski."

Zarząd NSZZ RI "S" w Siennie

ZBROJENIÓWKA

Komunikat z narady zorganizowanej przez MPIH w celu omówienia postulatów zgłaszanych przez związki zawodowe z 14.03.1995r.

Reprezentanci Sekcji Krajowej Przemysłu Zbrojeniowego i Lotniczego NSZZ „Solidarność” z uwagą wysłuchali wyjaśnień i stanowiska przedstawicieli Rządu.

Z przykrością informujemy, że narada nie wniosła nowych elementów w sprawie stosunku Rządu do postulatów zgłaszanych przez związki zawodowe.

W opinii MPIH sytuacja w przemyśle zbrojeniowym i lotniczym jest tak dobra, że Rząd zupełnie nie potrafi zrozumieć przyczyn obecnego konfliktu i takiej atmosfery w tym sektorze.

W ocenie SKPZ i SKPL NSZZ „Solidarność” w dalszym ciągu brak jest woli politycznej ze strony Rządu i zrozumienia ogromnego zniecierpliwienia załóg przedsiębiorstw sektora obronnego.

Zwolnienia grupowe, sięgające obecnie 25% stanów (np. „Meko”, „Łucznik”, „Pronit”) przy dotychczasowej redukcji sięgającej 50% stanu z 1990r., są przykładem aktualnego stanu w tym sektorze (sytuacja ta nie ma precedensu w żadnym innym sektorze).

W związku z tym SKPZ i SKPL NSZZ „Solidarność” podtrzymują decyzję w sprawie akcji protestacyjnej w dniu 17.03.1995r. i oczekują podjęcia poważnych negocjacji, a nie kolejnych, nic nie wnoszących narad.

Skarżysko-Kam. 15.03.1995r.

DOKUMENTY ZWIĄZKOWE

Dokumenty wypracowane przez Komisję Krajową na posiedzeniu w dniu 15 marca

Uchwała ws. INTEGRACJI WOKÓŁ ZADAŃ „Solidarność”

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” w odpowiedzi na lekceważenie przez decydentów politycznych głównych postulatów Związku i odsuwanie w zasadniczych decyzjach konstytucyjnych, porządkujących ustrój własnościowy, społeczny i gospodarczy naszej Ojczyzny, postanawia:

Wykonując Uchwałę nr 8 VI KZD nakazującą podjęcie przez NSZZ „Solidarność” konsolidowania ludzi i środowisk politycznych wokół ideałów i programu Związku wyrażanych w uchwałach i projektach uregulowań prawnych, Komisja Krajowa zarządza powołanie regionalnych i terenowych zespołów koordynacyjnych zrzeszających przedstawicieli i ekspertów Związku oraz ugrupowań politycznych, struktur samorządowych, stowarzyszeń, grup eksperckich i opiniotwórczych, a także organizacji w promowaniu i przygotowaniu do realizacji zasadzie masowego ruchu społecznego - następujących zadań programowych Związku:

- obywatelskiego projektu konstytucji III Rzeczypospolitej;
- uwłaszczenia powszechnego i reprivatyzacji;
- prorodzinnej systemu podatkowego i bezpieczeństwa socjalnego;
- zdecentralizowanego systemu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

Praca zespołów koordynacyjnych powinna opierać się wyłącznie na zasadzie konsensusu i być prowadzona na podstawie przygotowanego przez zespół koordynacyjny i dany zarząd regionu regulaminu.

Współpraca NSZZ „Solidarność” w zespołach koordynacyjnych nie jest możliwa z tymi strukturami lub osobami, których ideologia, program i działania stoją w sprzeczności z celami statutowymi i dokumentami Związku.

Uchwała ws. sporu KK z Radą Ministrów o postulaty pracowników przemysłu obronnego i lotniczego

Komisja Krajowa NSZZ „S” wszczyna spór z Radą Ministrów na podstawie Porozumienia Rady Ministrów i Komisji Krajowej NSZZ „S” z 29 maja 1992r.

Przedmiotem sporu są warunki płacy i pracy pracowników przemysłu zbrojeniowego i lotniczego.

W szczególności spór dotyczyć będzie:

1. braku zamówień rządowych na zakup sprzętu w przedsiębiorstwach przemysłu zbrojeniowego i lotniczego, co w konsekwencji prowadzi do upadku tych zakładów, wzrostu bezrobocia i systematycznego obniżania poziomu życia pracowników;
2. niemożności zawarcia branżowego układu zbiorowego z powodu braku organizacji pracodawców tych przedsiębiorstw.

Uchwała ws. sytuacji przemysłu teleelektronicznego

Komisja Krajowa NSZZ „S” po zapoznaniu się z katastrofalną sytuacją przemysłu teleelektronicznego, zwraca się do Rządu RP o podjęcie skutecznych działań, które zatrzymają likwidację przedsiębiorstw tej branży. Oczekujemy wstrzymania likwidacji, m.in. Diory, Biazetu, Telpolu, ZR Kasprzaka, Cemi. Oczekujemy (żądamy) udzielenia dotacji z funduszu EFSAL dla Agencji Rozwoju Przemysłu w celu przywrócenia płynności finansowej dla tych zakładów.

Nie stać nas jako Państwa na likwidację tak strategicznej gałęzi przemysłu, jest jednym z motorów napędowych państwa i służy bezpieczeństwu wewnętrznemu i zewnętrznemu.

Uchwała KK - Komisja Krajowa zobowiązuje wszystkie zarządy regionów do przekazania Krajowej Komisji Wyborczej w nieprzekraczalnym terminie do 20 marca 1995r. następujących danych:

1. Liczbę członków Związku w regionie płaćcych i niepłaćcych składki (z uwzględnieniem liczby członków Związku z organizacji, które dokonały wyborów na kadencję 1995-1997 i z tych, które wyborów w ustalonym terminie nie dokonały).

2. Wysokość przeciętnego wynagrodzenia z zyskiem z poszczególnych miesięcy: X, XI, XII 1994r. potwierdzonych przez Woj. Urząd Statystyczny właściwy dla danego regionu.

W tym samym terminie tzn. do 20 marca 1995r. wszystkie zarządy regionów mają obowiązek wpłacić do Komisji Krajowej bieżące i zaległe składki, które są podstawą do wyliczenia ilości delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów.

W przypadku niewywiązania się zarządów regionów z wyżej wymienionych postanowień KK opowaznia Krajową Komisję Wyborczą do określenia ilości delegatów na KZD w/g informacji aktualnie posiadanych. Decyzja Krajowej Komisji Wyborczej podjęta w tej sprawie jest ostateczna i nieodwozalna.

Stanowisko KK - ws. pogorszenia sytuacji rodzin pracowniczych

Komisja Krajowa NSZZ „S” protestuje przeciw polityce rządzącej koalicji SLD-PSL, która doprowadziła do zdecydowanego pogorszenia sytuacji rodzin pracowniczych. Pogorszenie to nastąpiło m.in. przez:

1. zwiększenie podstawy podatków od dochodów osobistych,
2. zwiększenie podatków pośrednich,
3. zwiększenie cen żywności przez brak polityki rolnej,
4. podwyższenie cen urzędowych, w tym cen nośników energii, co zabiera coraz większą część dochodów rodzin i zwiększa inflację,
5. obniżenie wydatków na ochronę zdrowia, oświatę, naukę co powoduje zwiększenie wydatków rodzin na tę sferę oraz obniża płace pracowników tej,
6. zmniejszenie wysokości zasiłków chorobowych,
7. realne zmniejszenie zasiłków rodzinnych,
8. obniżenie wydatków na MON, co zmniejsza zamówienia na sprzęt lotniczy i obronny i grozi zwiększeniem bezrobocia,
9. zmniejszenie wydatków na MSW, co pogarsza bezpieczeństwo obywateli,
10. brak promowania działań tworzących nowe miejsca pracy - ok. 3 mln osób jest bezrobotnych.

Komisja Krajowa NSZZ „S” jest przekonana, że rządząca koalicja nie wykorzystała efektów wzrostu gospodarczego w ostatnich dwu latach, a zmiany gabinetu w ramach tej samej koalicji nie zmienią stanu rzeczy.

Rozmowa ze ZBIGNIEWEM GAŁĄZKĄ - przewodniczącym Krajowego Sekretariatu Emerytów i Rencistów, gościem zebrania delegatów Regionalnej Sekcji Emerytów i Rencistów, które odbyło się 14 marca br.

Po dwóch orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego w sprawach emerytów i rencistów

- Na ile emeryci i renciści w kraju są aktywni i zorganizowani? Ile regionalnych sekcji zrzesza Sekretariat Emerytów i Rencistów NSZZ „S”?

- Obecnie w Sekretariacie zarejestrowanych jest 28 sekcji, ale nie spłynęły jeszcze dokumenty z wyborów na nową kadencję. Prawdopodobnie działa ich więcej, ale nie wszystkie są zarejestrowane w Sekretariacie.

- Jakie sprawy emerytów i rencistów uważa Pan za najważniejsze do załatwienia na dziś?

- Obecnie najważniejsze jest dopilnowanie, aby Sejm jak najszybciej ustosunkował się do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, które zostało wydane na nasz wniosek, jeśli chodzi o ustawę budżetową z 93r., kiedy to doszło do obniżenia wysokości waloryzacji emerytur. Czekamy na to. Orzeczenie wyszło 10 stycznia. Sejm ma sześć miesięcy na przyjęcie bądź odrzucenie orzeczenia. Nie sądzę, aby zostało odrzucone przed wyborami prezydenckimi. Chodzi przecież o poważny elektorat, o 8 milionów emerytów i rencistów. Drugą sprawą najważniejszą w tej chwili jest - i tu idzie już walka na ostro - wyegzekwowanie praw wynikających z orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego sprzed dwóch lat. Tu też mamy swój udział. - W ustawie waloryzacyjnej z października 1992r. zabrano emerytom i rencistom, tzw. dodatki branżowe (szkodliwe). Trybunał Konstytucyjny zakwestionował ustawę, Sejm zgodził się z tym, później nastąpiła cisza.

Na naszą korespondencję kierowaną w tej sprawie do ministra pracy, do rządu, uzyskiwaliśmy różnego rodzaju odpowiedzi. Głównie tłumaczono, że jeszcze prywatyzacja nie ruszyła, że nie powołane są Narodowe Fundusze Inwestycyjne - a emeryci mieli otrzymać rekompensatę w ramach akcji prywatyzowanych przedsiębiorstw. Ponieważ wszystkie przeszkody już ustały, skierowałem pismo do ministra Millera, żądając odpowiedzi w trybie ustawowym. Na razie min. Miller nie odpisał. - Był to czas „przepychanek” z rządem. Czekaliśmy na powołanie premiera. - Właśnie przesłałem skargę na ministra do premiera. Zapowiedziałem, że wystąpimy na drogę sądową, zwracając uwagę na dodatkowe koszty, jakie Skarb Państwa może ponieść. Do kosztów na rzecz emerytów i rencistów, doszłyby koszty procesowe. - Czekamy na odpowiedź.

- Jak układa się współpraca Sekretariatu z Komisją Krajową? Czy problemy emerytów i rencistów znajdują właściwe zrozumienie u władz krajowych? Czy może jesteście bardziej samodzielni?

- Otóż, właśnie to chciałem powiedzieć. - Nie sądzę, aby KK nie poparła nas, gdybyśmy tego potrzebowali. - Początkowo mieliśmy trudności w komunikowaniu się. (Jestem również członkiem Komisji Krajowej.) Przez „czynnik” pracujący zawodowo traktowani byliśmy trochę jako inny „gatunek” ludzi, jakby nie zdawano sobie sprawy, że to co teraz załatwiamy, załatwiamy dla nich. Nie pomyślano, że renciści - co nie daj Boże - można stać się następnego dnia, podczas gdy emerytury są odleglejsze.

Nie powiedziałem jeszcze o najważniejszej sprawie: zmianie systemu ubezpieczeń społecznych. Podstawowe założenia projektów ustawy o zmianie ubezpieczeń społecznych są naszego autorstwa. Projekty składałiśmy do Sejmu przed kilku laty.

Jak do tej pory nie obciążaliśmy Komisji Krajowej żadnymi problemami. Sprawy załatwialiśmy sami. Na pewno odwołam się do Komisji Krajowej, jeśli będzie taka potrzeba. Myślę, że skuteczność naszego działania nie jest gorsza od całego Związku i nie mamy się czego wstydzić. - Obecne orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego oznacza dla emerytów i rencistów 30 bln złotych. Jest to czysty zysk, bez manifestacji, bez głodówek. - To nie znaczy, że Związek tego nie musi tego robić; w pewnych sytuacjach musi. - Nam się udało uzyskać coś na drodze prawnej.

- Kiedy możemy oczekiwać Krajowego Zjazdu Emerytów i Rencistów?

- 26 i 27 kwietnia.

- Dziękuję za rozmowę.

Anna Rajchert

Płace budżetówki zgodne z konstytucją

Ustawa z 1989r. gwarantowała sferze budżetowej coroczną waloryzację płac do wysokości 106% przeciętnego wynagrodzenia w produkcji.

Ustawa nie została nigdy zrealizowana ze względu na brak środków w budżecie. Ustawa o kształtowaniu wynagrodzeń w sferze budżetowej, z grudnia 1994r., mimo wzrostu dochodu narodowego, nie przywróciła tego normatywu, lecz zastąpiła go tzw. trybem negocjacyjnym ustalania prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej (Komisja Trójstronna).

Prezydent RP zaskarżył ustawę, po oddaleniu przez sejm veta, do Trybunału Konstytucyjnego, jako niezgodną z Konstytucją, łamiącą zasady sprawiedliwości społecznej oraz zaufania obywateli do państwa.

14 marca Trybunał Konstytucyjny orzekł, że ustawa o wynagrodzeniach w sferze budżetowej jest zgodna z Konstytucją. Takie zdanie wyraziło 9 sędziów Trybunału, trzech miało inny pogląd.

*/na podstawie „Prawo co dnia”
- Rzeczpospolita z 15 marca/*

Opinie o systemach placowych

Płaca musi stać się kategorią rynkową

/fragment wywiadu z dr. Tadeuszem Oleksynem z Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych na łamach „Rzeczpospolitej” z 22 lutego br./

(...)- Co sądzi pan o ustawowej regulacji płac przez Komisję Trójstronną?

- W samej idei negocjacyjnego kształtowania zasad wynagradzania i kryteriów decydujących o wzroście płac nie ma nic złego. Jest to sprawdzona praktyka wielu krajów. Chodzi o to, jak ta idea jest realizowana; to decyduje o ocenie.

W krajach Unii Europejskiej, a także w Japonii, gdzie rozpowszechniony jest tzw. system neokorporacyjny, zwany także trójstronnym, również prowadzi się negocjacje dotyczące dynamiki wynagrodzeń. Podstawowym jednak poziomem, na którym mają one miejsce, jest poziom przedsiębiorstwa (...).

Drugim ważnym poziomem jest tzw. poziom mezoekonomiczny - regionalny i lokalny. Jest on ważny, gdyż dotyczy regionalnych i lokalnych rynków pracy - z całą ich specyfiką - a także społeczeństw i samorządów lokalnych, terenowych związków pracodawców i zwią-

ków zawodowych, lokalnych instytucji rynku pracy. Koszty utrzymania, dochody ludności, stopy bezrobocia, wykazują we wszystkich krajach duże przestrzenie różnicowania - co wskazuje na potrzebę podejmowania i koordynowania działań na tym właśnie poziomie.

Trzecim dopiero jest poziom krajowy. Nie może on zastępować dwóch poprzednich ani też ograniczać swobody gospodarowania i konkurencyjności przedsiębiorstw oraz ich autonomii. O jakości całego systemu krajowego decyduje jakość współpracy na tych trzech poziomach. Uzgodnienia mają charakter przede wszystkim „gentleman agreements”, nie zaś norm ściśle prawnych, co jest kolejną i bardzo ważną cechą.

Polska Komisja Trójstronna jest tworem centralistycznym, narzucającym arbitralnie, jaka ma być dynamika procentowa przeciętnych wynagrodzeń dla wszystkich podmiotów gospodarczych i w całym kraju. wiadomo, w 1995r. ma to być 23,5% wzrostu płac realnych (kilka procent - płac realnych, jeżeli inflacja będzie wyższa od „zaplanowanej”). Punktem wyjścia do ustalenia wysokości wskaźnika są w istocie tylko dwa kryteria: zakładany poziom inflacji i zakładany poziom wzrostu produktu krajowego brutto. Podmioty gospodarskie mają ustalać przyrost przeciętnego wynagrodzenia według centralnie określonego wskaźnika - dodatkowy „z uwzględnieniem możliwości finansowych”. Ani słowo o zewnętrznym i wewnętrznym rynku pracy, restrukturyzacji i innych ważnych uwarunkowaniach. Ustawodawca świadczy o chęci dalszego centralnego administracyjnego dynamiką wynagrodzeń oraz o woli ignorowania dynamiki rynkowych i rynkowego charakteru płacy.

- W uzasadnieniu do ustawy mówi się o dążeniu do ograniczania w ten sposób inflacji i utrzymywania wskaźników makroekonomicznych, określonych w ustawie budżetowej. Czy to nie jest ważne?

- Obawiam się, że ta ustawa może jedynie przyczynić się do dalszego wzrostu inflacji. Wskaźnik 23,5% zostanie odczytany z deklarowanego minimalnego wzrostu płac. Będą się jego magwały niemal wszystkie związki zawodowe z podmiotów gospodarczych o relatywnie gorszej i zupełnie niekorzystnej sytuacji ekonomicznej, nie wykazujące wzrostu sprzyjającego, być może także te, które będą miały dynamikę ujemną. Cała reszta założy dynamikę płac wyższą niż 23,5%, nie od 1968 roku, a od roku 1980 staram się brać odpowiedzialność za pobudzanie ludzi do aktywności, abyśmy stali się społeczeństwem obywatelskim, przesiąkniętym ideą Solidarności. Podstawowe zagrożenie polega na tym, że Polacy nie wiedzą co będzie dziś, jutro, za rok. Jak będziemy płacić podatki, ile będziemy zarabiali, w co inwestować. Czy zostanie w końcu ludzimy społeczeństwem uwłaszczone. Solidarność te tematy podjęła, a odpowiedzią na nie jest nasza konstytucja,

Gdyby nie było żadnej ustawy, dyrektorom by łatwiej kształtować dynamikę płac w relacji do innych dobowych kryteriów. System trójstronny kształtowałby się w Polsce na pewno dłużej, ale bardziej oddolnie i miałby większy sens, bardziej demokratyczny charakter.

- Mówiliśmy cały czas o sektorze przedsię-

biorstw, o potrzebie urynkwienia i decentralizacji. Ale jeszcze gorsza sytuacja jest z płacami w sferze budżetowej. Czy tu opowiada się pan za polityką płac rynkowych?

- Tutaj problem podstawowy leży w liczebności tej sfery i źródłach finansowania. Nawet znacznie bogatszy od nas kraj nie byłby w stanie utrzymać z budżetu takiej armii ludzi na poziomie ich satysfakcjonującym. Rozwiązanie problemu polegać powinno na znacznym „odchudzeniu” tej sfery. Duża, być może większa jej część, powinna zasilić szeroko pojętą sferę usług - społecznych, zdrowotnych itd. Przydatność i płace zweryfikuje i określi rynek. Ludzie wartościowi mogą na tym jedynie skorzystać.

Naturalnie, konieczna jest wcześniejsza głęboka reforma systemu ubezpieczeń socjalnych i zdrowotnych. Konieczny jest także wzrost zarobków w sferze przedsiębiorstw - jeżeli ludzie mają zacząć płacić, bezpośrednio czy pośrednio (na przykład poprzez kasy chorych) za usługi, które do tej pory mieli za darmo.

To jeszcze jeden argument za koniecznością odejścia od programowej polityki niskich płac realnych.

Znaczące „odchudzenie” sfery budżetowej pozwoli zarówno na godziwsze opłacanie tych, którzy w niej pozostaną, jak i na obniżenie wysokości podatków w Polsce - konieczne dla zwiększenia konkurencyjności i rozwoju sektora przedsiębiorstw oraz zwiększenia liczby efektywnych miejsc pracy.

Czego rząd nie robi?

rozmowa Alicji Dołowskiej z Jackiem Smagowiczem przewodniczącym Zespołu Roboczego KK ds. Zwalczania Bezrobocia (duże fragmenty)

Dla NSZZ Solidarność prowadzenie przez rząd aktywnej polityki przeciwdziałania bezrobociu jest naszym priorytetem - wyczytałem w sprawozdaniu zespołu. Czy widzi Pan zagrożenie dla rozwiązania kwestii bezrobocia w Polsce?

- Przede wszystkim nie wiem, w jakim kraju żyję. Przypuszczam, że inni mają z tym jeszcze większe kłopoty, bo jestem jednak zaangażowany w sprawy społeczne od 1968 roku, a od roku 1980 staram się brać odpowiedzialność za pobudzanie ludzi do aktywności, abyśmy stali się społeczeństwem obywatelskim, przesiąkniętym ideą Solidarności. Podstawowe zagrożenie polega na tym, że Polacy nie wiedzą co będzie dziś, jutro, za rok. Jak będziemy płacić podatki, ile będziemy zarabiali, w co inwestować. Czy zostanie w końcu ludzimy społeczeństwem uwłaszczone. Solidarność te tematy podjęła, a odpowiedzią na nie jest nasza konstytucja,

poparta już przez półtora miliona obywateli. Jeżeli nie zostanie konstytucyjnie zapisane, w jakim kierunku idziemy i jakie państwo chcemy budować - to nie przewiduję żadnej skuteczności walki z bezrobociem. Będziemy wpi-sywać do rejestru coraz to nowych bezrobotnych i coraz dłużej bezrobotnych.

- **Konstytucja określi generalnie sprawy własności, prawa obywatelskie i obowiązki państwa. Nie zwolni jednak związku z pilnowania spraw pracowniczych.**

- Istotne dla nas będą wytyczne kongresu Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych i wynikające z Europejskiej Karty Socjalnej. Również z konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy, zwłaszcza nr 122. Uważa, że należy utrzymać w zapisach konstytucji te obowiązki państwa, które umożliwiają społeczeństwu zdążanie do pełnego, swobodnego, produktywnego zatrudnienia. Nie należy się tego bać. Następnym ruchem winno być przyjęcie wieloletniego programu rozwoju gospodarczego, uzupełnionego nareszcie nowymi rozwiązaniami w dziedzinie polityki społecznej: ubezpieczeń, podatków itd. Wszystkie reformy mają tylko wtedy sens, kiedy są jasno rozumiane i zyskują społeczną akceptację. Absolutnie nie rozwiąże problemu bezrobocia wędrowka ministra Millera po urzędach pracy i opowiadanie, że tylko resort pracy walczy z bezrobociem. To przecież nieprawda. Sama „S” ma 17 regionalnych biur pracy. Z bezrobociem powinien walczyć zarówno parlament - podejmując mądre decyzje, rząd - przez sprawną administrację, rzetelną informację i oferty zatrudnienia, pracodawcy i związki zawodowe. Ale z naszym związkiem nie rozmawia się na temat bezrobocia od 19 września. Czy trzeba aż głodówki, aby doczekać się rozmów, bo lepiej rozmawiać się będzie rządowi z ludźmi w stanie skrajnego wyczerpania?

Rząd podał ostatnio, że liczba bezrobotnych spadła z 3 milionów do 2 839 tysięcy. - Utrzymanie bezrobocia w granicach 16 procent przy kolejnym ministrze zajmującym się tym problemem nie jest żadnym sukcesem. Stopa bezrobocia w Polsce jest dwukrotnie wyższa niż w krajach OECD. Liczba bezrobotnej młodzieży w wieku 15-34 lat wynosi 34 proc., a w granicy wiekowej 15-34 - ludzie najbardziej produktywni - aż 62 proc. Dodajmy do tego smutną prawdę, że nasze bezrobocie istnieje w pejzażu nędzy. Na wsi bezrobotnych jest 1 mln 160 tysięcy, przy czym prawie połowa to ludzie bez prawa do zasiłku. W 27 województwach nastąpił wzrost bezrobocia w ostatnim miesiącu. W tym szczególnie śląskim i suwalskim. Najbardziej przeraźliwe jest to, że w gospodarce narodowej pracuje tylko 14,7 mln osób, a liczba nie tworzących dochodu narodowego wynosi 12 milionów. Stosunek praujących do niepracujących wynosi 100:80.

Oczywiste, że w tej liczbie oprócz bezrobotnych są również emeryci i renciści. Ale dysproporcje ostrzej się rysują, gdy wliczyć w to ludzi zdolnych do pracy i zdrowych.

Zarówno statystyka rządowa jak i nasza są ułomne. Rząd jest świadomy, że nie rejestruje w ogóle bezrobocia ukrytego. Żadna statystyka nie obejmuje zatrudnienia w nadgodzinach bez dodatkowej opłaty, oddawania przez pracowników nabytych przywilejów - łamania prawa przez pracodawców w stosunku do pracowników, sterroryzowanych groźbą wyrzucenia na bruk, pracujących nieraz po 16 godzin. Matek, które boją się korzystać z przywileju czasu wolnego, należnego do opieki nad dzieckiem, w trosce o miejsce pracy.

Czego rząd w zakresie przeciwdziałania bezrobociu nie robi, a Pana zdaniem robić powinien?

- Rząd przede wszystkim nie ma wizji walki z bezrobociem. Nie kreuje rozwoju gospodarczego. Wystarczy przyrzeć się polityce przemysłowej, barierom w prywatyzacji, zastąpieniu popiwku inną formą karania za podwyżki płac, teraz również w firmach prywatnych. Do tej pory nie odciążono sfery pracy od mienia nie chcianego, choć było to już planowane, nie powołano instytucji skarbu państwa.

Nie uzyskaliśmy jako Związek informacji na temat stanu prac nad włączeniem Polski do Europejskiego Programu Wzrostu Gospodarczego, choć o to wystąpiliśmy. Nie otrzymaliśmy danych na temat, jakie inwestycje pod miejscą pracy zaplanowane są w sektorze eksportowym. Nie wiemy, czy policzono wszystkie środki pomocowe przeznaczone na zwalczanie bezrobocia, gdyż są one rozproszone w różnych resortach. Rząd nie przystąpił do realizacji jedyne jako tako skonsultowanego ze związkami programu walki z bezrobociem, przyjętego jeszcze za Boniego. Pozostały hasła. Ustawa wprowadziła Międzyrestowy Zespół Zasobów Pracy. Miał on postrzegać politykę zatrudnienia w Polsce globalnie, zajmować się opiniowaniem programu restrukturyzacji. Ten zespół spotkał się tylko raz w ciągu 2 lat! (...)

MOŻESZ POMÓC NIEPEŁNOSPRAWNYM I BEZROBOTNYM I JESZCZE MIEĆ COŚ Z TEGO

W październiku ubiegłego roku zawiązało się w Radomiu Stowarzyszenie Pomocy dla Niepełnosprawnych i Bezrobotnych. Cel jaki postawili sobie założyciele, został zapisany w Statucie Stowarzyszenia: Celem Stowarzyszenia jest organizowanie pomocy osobom niepełnosprawnym i bezrobotnym oraz ich rodzinom, a także kształtowanie i upowszechnianie postaw humanitarnych i altruistycznych w społeczeństwie względnie osób niepełnosprawnych i bezrobotnych.

Stowarzyszenie zamierza realizować swój cel poprzez:

- * Organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje,
- * Pomoc w przekwalifikowaniu się osób poszukujących pracę i niepełnosprawnych,
- * Organizowanie spotkań z pracodawcami
- * Współpraca z organami zatrudnienia w zakresie pośrednictwa, szkoleń, przekwalifikowania,
- * Tworzenie nowych miejsc pracy w ramach działalności gospodarczej Stowarzyszenia,
- * Pozyskiwanie członków wspierających Stowarzyszenie,
- * Udzielanie niezbędnej pomocy materialnej w przypadkach wyjątkowo trudnych warunków.

Stowarzyszenie ma nadzieję, że Członkowie „Solidarności”, Komisja Zakładowa „S”, Dyrekcje Zakładów pracy w POMOC NIEPEŁNOSPRAWNYM i BEZROBOTNYM się przyłączą.

Mimo pozorów, nie jest to tak trudne. NIE POTRZEBA DODATKOWYCH PIENIĘDZY, a jedynie PRACZY KUPIĆ w siedzibie Stowarzyszenia:

- * środki czystości
- * kosmetyki (uznanych firm)
- * środki bhp

Oprócz poczucia spełnienia brego uczynku, kupujący odniesie kretną korzyść - zaoszczędzi - obowiązują ceny producenta.

* Stowarzyszenie chętnie zbliży się do klienta i zorganizuje np. kierunek w zakładzie pracy.

STOWARZYSZENIE POMOCY dla NIEPEŁNOSPRAWNYCH I BEZROBOTNYCH
26-600 Radom, ul. Wernera 4A
tel. 223-65, 237-49 wew. 216

Informacja dla Czytelników

* W związku uczestnictwem redaktora w tygodniowym szkoleniu związkowym, następny numer Biuletynu ukaże się 3 kwietnia.

* Zapowiadana druga część artykułu o Fundacji „Pomocna Dłoń” ukaże się z opóźnieniem, za co redakcja przeprasza.

BIULETYN INFORMACYJNY NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

26 - 600 Radom
ul. Traugutta 30
tel. 251 - 61, fax 238 - 04
Redakcja: ANNA RAJCHER
tel. 63 - 43 - 49
Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji Instytutu Wolnych Związków Zawodowych AFL-
egzemplarz bezpłatny

**Nasze konto: Zarząd Regionu NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska
BGŻ OW Radom Nr: 867010 - 11093 - 271 - 1**